

ЕКОНОМІКА ТА ФІНАНСИ БІЗНЕСУ

ОПИС КУРСУ

Навчальний курс «Економіка та фінанси бізнесу» належить до обов'язкової складової освітніх програм підготовки бакалаврів економіки та менеджменту і призначений для формування системи ґрунтовних спеціальних знань про базові поняття щодо діяльності підприємства, змісту його окремих напрямів та їх взаємозв'язку, системи показників, що їх характеризують. Вивчення даної освітньої компоненти створює для фахівців підґрунтя для розвитку їхнього економічного мислення, набуття ними здатності сприймати економічні процеси, що відбуваються на підприємствах у всіх їх багатогранності та взаємозумовленості. Зокрема дисципліна зорієнтована на формування у студентів практичних навичок і вмінь щодо оцінки ефективності діяльності головної структурної ланки суспільного виробництва – підприємства із застосуванням сучасних методів та інструментарію щодо оцінювання результатів діяльності підприємств та оцінювання їх фінансового стану з метою забезпечення відповідного рівня конкурентоспроможності та фінансової стійкості. Логіка побудови курсу забезпечує розуміння організаційних форм суб'єктів господарювання, зокрема управлінських та фінансових відносин та оволодіння й засвоєння теоретико-методичних та практичних навичок і знань щодо механізмів побудови ефективної системи управління підприємством на основі сучасних підходів. Навчальна дисципліна «Економіка та фінанси бізнесу» побудована на розвиненні особистісних знань та набутті компетентностей щодо фінансово-економічних механізмів функціонування підприємства, формування та використання ресурсного потенціалу бізнесу з метою оптимізації економічних результатів діяльності

ВИМОГИ

- базові знання особливостей економічних явищ та процесів;
- базові знання математичного апарату щодо вирішення економічних завдань;
- наявність корпоративного облікового запису @mipolytech.education, Microsoft Teams, Word, Excel;
- наявність особистого логіну та паролю в Moodle

ТЕРЕШКО Юлія

yuliia.tereshko@mipolytech.education

кандидат економічних наук, доцент кафедри цифрових технологій та проектно-аналітичних рішень, фахівець в сфері економіки та фінансів підприємства

АНДРУЩЕНКО Олена

Elena.Andrushchenko@mipolytech.education

кандидат економічних наук, доцент цифрових технологій та проектно-аналітичних рішень

mip metinvest
polytechnic

Освітній рівень

Бакалавр

Кількість
кредитів

6,0

Назва кафедри,
яка пропонує
дисципліну

Цифрових
технологій та
проектно-
аналітичних
рішень

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

- знати та використовувати економічну термінологію, розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем на мікрорівні і на цій основі – примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері;
- проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери їхньої діяльності, розуміти економічні засади виробничої діяльності підприємства, структуру та принципи її ресурсного забезпечення, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності;
- демонструвати розуміння взаємозв'язку між перебігом технологічних, організаційних та інших процесів та економічними показниками для аналітичного супроводу розробки і реалізації пропозицій та проектів розвитку бізнесу;
- виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків; використовувати нормативні та правові акти, що регламентують господарську діяльність, оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації;
- виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень; вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки;
- вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічної системи бізнесу, а також особливостей поведінки підприємств; демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей;
- розуміти первинні дані для аналізу, моделювання і прогнозування динаміки процесів для реалізації процесів цифрової трансформації на рівні бізнес-одиниць;
- демонструвати навички використання математичного апарату до аналізу і прогнозування параметрів економічних, в т.ч. фінансових, процесів для обґрунтування управлінських рішень;
- демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати; демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень на цій підставі;
- характеризувати витрати виробництва і складати кошторис, демонструвати володіння методами розрахунку собівартості продукції;
- розуміти сутність та демонструвати навички оцінювання фінансових результатів та ефективності діяльності підприємства, виявлення факторів, що їх визначають;
- проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, змістовно інтерпретувати отримані результати.

ТЕМАТИКА

Підприємство в соціально орієнтованій ринковій економіці як суб'єкт та об'єкт ринкових відносин. Пряме державне регулювання діяльності підприємства, економічні важелі регулювання. Управління підприємствами. Виробнича структура підприємства. Організаційні структури управління підприємствами. Напрями вдосконалення управління підприємствами. Загальна характеристика продукції підприємства, організація виробництва і забезпечення якості продукції. Товарна політика підприємства і механізм її здійснення. Життєвий цикл товару та його значення для розробки товарної політики підприємства. Формування асортименту товарів та управління ним. Виробнича програма підприємства. Трудові ресурси підприємства. Засоби підприємства: основні та оборотні. Активи підприємства та їх місце в системі ресурсного забезпечення діяльності. Оборотні кошти підприємства. Інвестиційні ресурси та інноваційні процеси на підприємстві. Оцінка ефективності інноваційного проекту з урахуванням ступеня ризику. Фінансові ресурси та грошові потоки підприємств. Організація фінансової діяльності підприємств. Поточні витрати підприємства та собівартість продукції. Формування і розподіл прибутку. Оподаткування підприємства. Доходи та цінова політика підприємства. Кредитування підприємств. Фінансові результати та ефективність

діяльності підприємства. Реструктуризація підприємств у процесі розвитку. Концепції розвитку підприємств. Економічна безпека, антикризова діяльність та фінансова санація підприємства.

ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСУ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- Освітній процес є комбінацією лекцій, практичних занять та самостійного вивчення навчального матеріалу на платформі Moodle; роботи з джерелами інформації професійного змісту, самостійного пошуку матеріалів у Kortext та Research4life за заданим англomовним тезаурусом.
- Відвідування лекційних занять є бажаним; від студентів очікується ознайомлення з матеріалом перед лекцією, що дозволить побудувати лекційне заняття у вигляді сполучення пояснень викладача та обговорення проблемних питань, які виникли при підготовці до лекції.
- Практичні заняття передбачають аналіз умовно змодельованих ситуацій, розбір реальних кейсів за матеріалами відкритого доступу, а також використання інтерактивних форм навчання: проведення дискусій, мозкових штурмів; їх відвідування є бажаним.
- Від студента потребується виконати індивідуальні завдання та модульні контрольні роботи у терміни, встановлені у розділі «Розподіл балів за контрольними точками та графік їх виконання».
- З урахуванням поточної ситуації від учасників освітнього процесу очікується виконання вимог безпеки при сигналі «Повітряна тривога», санкції за залишення заняття або неявку на заняття не застосовуються.
- Опціонально доступні індивідуальні та групові консультації. З викладачем можна зв'язатися через електронну пошту, в чаті або в персональній розмові в MS Teams.

ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів за контрольними точками та графік їх виконання

Тижні	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	Всього	
Види контр. точок																				
Робота на практичних заняттях				7				8				7				8				30
Складання індивідуальних завдань										15								15		30
Модульні контрольні роботи									20									20		40
Всього																				100

Зміст та вимоги до контрольних точок

Назва контрольної точки	Опис контрольної точки, порядок її проходження та отримання балів
Виконання та захист практичного завдання	<p>Практичне завдання (ПЗ) виконується у відповідності до індивідуального завдання. Підготовлене ПЗ у вигляді файлу *.docx, або *.pdf розміщується у відповідному розділі дисципліни в Moodle і перевіряється протягом тижня після завершення терміну подачі. Оскарження оцінки може бути здійснене на останньому практичному занятті модуля.</p> <p>Мах 7/8 балів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – студент підготував ПЗ за індивідуальним завданням, в якому: правильно визначив проблеми, поставив мету, обґрунтував своє бачення, виконав необхідні розрахунки в разі потреби, представив висновок або власне бачення виходу з проблеми і окреслив можливі перспективи і обмеженість такого рішення; ПЗ структуровано, викладено діловим, науковим або публіцистичним стилем української мови (3/4 балів); – ПЗ містить комплексну, логічну і оригінальну пропозицію проблематики ситуаційного завдання; продемонстрував критичне осмислення при виконанні ПЗ та креативне мислення; сформульовані в роботі пропозиції обґрунтовані і достатні (2/2 балів)

	<ul style="list-style-type: none"> – студент під час презентації / захисту ПЗ демонструє володіння термінологічним апаратом, відповідає на запитання, здатний швидко адаптувати свою позицію під зміни у вихідному ситуаційному завданні (2/2 балів)
Виконання та захист індивідуального завдання	<p>Індивідуальне завдання (ІЗ) має дослідницький характер, що стимулює здобувачів вищої освіти до наукової й творчої праці. Підготовлене ІЗ у вигляді файлу *.docx, або *.pdf розміщується у відповідному розділі дисципліни в Moodle і перевіряється протягом тижня після завершення терміну подачі. Оскарження оцінки може бути здійснене на останньому практичному занятті модуля.</p> <p>Мах 15 балів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – студент підготував ІЗ за ситуаційним завданням, в якому: правильно визначив проблеми, поставив мету, обґрунтував своє бачення, виконав необхідні розрахунки в разі потреби, представив висновок або власне бачення виходу з проблеми і окреслив можливі перспективи і обмеженість такого рішення; ІЗ структуровано, викладено діловим, науковим або публіцистичним стилем української мови (5 бали); – ІЗ містить комплексну, логічну і оригінальну пропозицію проблематики ситуаційного завдання; продемонстрував критичне осмислення при виконанні використання ІЗ та креативне мислення; сформульовані в роботі пропозиції обґрунтовані і достатні (5 бали) – студент під час презентації / захисту демонструє володіння термінологічним апаратом, відповідає на запитання, здатний швидко адаптувати свою позицію під зміни у вихідному ситуаційному завданні (5 бали)
Модульні контрольні роботи	<p>МКР виконуються в Moodle та проводиться в години практичних занять. В разі неявки або неможливості виконання МКР з поважних причин на таке заняття допускається відкриття виконання МКР за погодженням з викладачем в інший час асинхронно. Кожна модульна контрольна робота включає блок тестових завдань (20 тестів) та практичні завдання. Мах 20 балів. Тестові завдання являють собою тести множинного вибору з однією вірною відповіддю або декількома правильними відповідями. Тести оцінюються за співпадінням з правильною відповіддю. Оцінюється тест наступним чином: – обрана повністю правильна відповідь на тест, завдання оцінюється в 0,5 балів; – правильна відповідь на тест відсутня, завдання оцінюється в 0 балів. Розв'язання практичного завдання оцінюватиметься за наступними складовими: – коректність та правильність розрахунків, коректність використання професійної термінології, глибоке професійне розуміння проблеми, сформульованої у завданні (максимальна кількість балів – 2,5 б.); – логічність і послідовність міркувань, обґрунтованість висновків і пропозицій (максимальна кількість балів – 2,5 б.)</p>

Додаткові зауваження:

- студент може оскаржити отримані оцінки в порядку, передбаченому Положенням про організацію освітнього процесу ([Нормативні документи : Polytechnic \(metinvest.university\)](#)) та Положенням про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій ([Академічні політики : Polytechnic \(metinvest.university\)](#))
- оцінки, отримані за роботу на практичних заняттях не можуть бути відпрацьовані або покращені, окрім процедури оскарження, оцінки за інші види поточного контролю можуть бути покращені за індивідуальною домовленістю з викладачем;
- викладач не має права знижувати оцінку за індивідуальне завдання або модульну контрольну роботу, якщо вони не були складені вчасно, однак в разі, якщо така робота була оцінена пізніше, ніж момент завершення теоретичного навчання у семестрі, то відповідна оцінка не враховується у рейтингу здобувачів освіти.

Форма підсумкового контролю. Порядок визначення підсумкової оцінки

Форма підсумкового контролю	Іспит - письмовий екзамен за матеріалами курсу
Умови допуску до підсумкового контролю	<ul style="list-style-type: none"> – якщо сума оцінок за поточний контроль за семестр становить менше 60 балів, необхідно відпрацювати відповідні види контролю поточної успішності до звершення теоретичного навчання; – не менше 35 балів; якщо здобувачі освіти в результаті самооцінки академічного прогресу не впевнені, що набравши 35 балів за поточну успішність, складуть іспит на 85 балів і вище, то вони мають підвищити власні результати поточного контролю до прийняттого рівня

Порядок визначення підсумкової оцінки	підсумкова оцінка (ПО) визначається як середнє арифметичне поточної успішності з навчальної дисципліни (О) та оцінки, отриманої під час іспиту (І). В разі, якщо оцінка, отримана на іспиті, менше 60 балів, підсумкова оцінка дорівнює оцінці іспиту: $\begin{cases} \text{ПО} = \frac{0 + \text{І}}{2}, & \text{якщо } \text{І} \geq 60, \\ \text{І}, & \text{якщо } \text{І} < 60 \end{cases}$
Порядок проходження екзамену	Екзамен складається в Moodle у визначений розкладом екзаменаційної сесії період; до складу завдань екзамену (100 балів) входять 40 тестових завдань множинного вибору з однією або декількома вірними відповідями (по 1 балу) та 2 задачі, які передбачають обґрунтування порядку розв'язання проблем, виконання розрахунків (по 30 балів). Екзамен оцінює ступінь володіння економічною термінологією та розуміння підходів до опису та пояснення економічних фактів, процесів та механізмів за проблематикою всього курсу. Порядок оскарження екзаменаційної оцінки визначений у розділі 10 Положення про організацію освітнього процесу (Нормативні документи : Polytechnic (metinvest.university))

Відповідність між прийнятими в університеті шкалами оцінки наведена в таблиці

Бальна шкала	Рівні	Характеристика	Традиційні шкали	
			Іспит	Залік
90-100	A	Студент демонструє видатний рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни, що засвідчують його безумовну готовність до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом	Відмінно	Залік
82-89	B	Студент виявляє вищий за середній рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом, в його знаннях або діях присутні незначні помилки	Добре	
75-81	C	Студент виявляє середній рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом, в його знаннях або діях присутні деякі значущі помилки		
67-74	D	Студент виявляє задовільний рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом, в його знаннях або діях наявні суттєві помилки	Задовільно	
60-66	E	Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати вивчення навчальної дисципліни		
35-59	FX	Низка запланованих результатів навчання не досягнуті. Рівень наявних результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом	Незадовільно	Незалік
0-34	F	Результати навчання відсутні або критично низькі		

ОСОБЛИВІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

– В разі, якщо дисципліна є обов'язковою для здобувача освіти, і він засвоїв повністю або частково відповідні програмні результати навчання під час отримання освіти на попередніх або такому ж рівні, то кредити та оцінка з дисципліни може бути перезарахована в порядку, передбаченому Положенням про організацію освітнього процесу ([Нормативні документи : Polytechnic \(metinvest.university\)](#)). Консультацію з даного питання можна отримати у викладача, куратора або гаранта освітньої програми, завідувача кафедри, за якою закріплено цю дисципліну;

– В разі, якщо здобувач освіти обрав цю дисципліну як дисципліну вільного вибору, не зважаючи на той факт, чи вивчалася вона раніше, оцінка та кредити з цієї дисципліни не перезараховуються;

– В разі, якщо здобувач освіти хотів би самостійно вивчити певні курси з проблематики економіки та фінансів (наприклад, Prometheus, Coursera, Udemy або інших платформ, в т.ч. платформ відкритих курсів вітчизняних та/або закордонних університетів), то 1) доцільно звернутися до списку рекомендованих вебресурсів або проконсультуватися з викладачем на предмет релевантності самостійно знайденого освітнього ресурсу програмі дисципліни; 2) в разі успішності опанування такого курсу, яке підтверджується

сертифікатом або іншим способом, такому здобувачу у порядку, визначеному Положенням про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті [Нормативні документи : Polytechnic \(metinvest.university\)](#), такі результати можуть бути зараховані замість оцінки з певного виду поточного контролю;

– В разі, якщо здобувач освіти реалізував певний вид наукової роботи (тези, стаття, результативна участь у студентській олімпіаді тощо), то у порядку, визначеному Положенням про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті [Нормативні документи : Polytechnic \(metinvest.university\)](#), такі результати можуть бути зараховані замість оцінки з певного виду поточного або навіть підсумкового контролю; консультацію з питань визнання результатів неформальної та інформальної освіти можна отримати в уповноваженої особи від кафедри, яка викладає дисципліну; перелік таких осіб можна знайти за посиланням [Студентам : Polytechnic \(metinvest.university\)](#).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

- 1 Дропа Я. Б. Фінансовий аналіз : навч. посібник. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 238 с.
- 2 Фінанси підприємств : підручник / за заг. ред. В. В. Сокурєнка. 2-ге вид., допов. та перероб. Харків : ХНУВС, 2022. 292 с.
- 3 Економіка і бізнес : підручник / за ред. Л. Г. Мельника, О. І. Карінцевої. Суми : Університетська книга, 2021. 316 с.
- 4 Економіка підприємства : підручник / за заг. ред. Л. Л. Ковальської, І. В. Кривов'язюка. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.
- 5 Череп А. В., Гамова О. В., Козачок І. А. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. Київ : Кондор, 2020. 277 с.
- 6 Нікола С. О. Фінанси підприємств : навч. посіб. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2020. 206 с.
- 7 Ricketts M. The Economics of Business Enterprise. Edward Elgar Publishing, 2019. URL: <https://read.kortext.com/library/books/340931>
- 8 Економіка та фінанси бізнесу : методичні рекомендації до виконання індивідуальних завдань / уклад.: Ю. В. Терешко, О. Л. Ольховська. Запоріжжя : ТОВ "ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ "МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА". 2024.

АКАДЕМІЧНІ ПОЛІТИКИ

Як член спільноти Технічного університету «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА» Ви маєте дотримуватися певних стандартів та академічної політики:

– **Академічна недоброчесність** вигляді академічного плагіату; фабрикації; фальсифікації; списування обману; хабарництва; необ'єктивного оцінювання; надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання; впливу у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання – прямо заборонено (докладніше про це – у Положенні про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників ТОВ ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА»); і в разі виявлення – **відповідний захід контролю (контрольну точку) буде оцінено в 0 балів за з наступним повідомленням декану факультету та голові комісії з академічної доброчесності Університету.**

– В разі випадку надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання; впливу у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання студент може оскаржити процедури оцінювання за процедурами, передбаченими Положенням про організацію освітнього процесу (розділ 10).

– Матеріали в рамках курсу, захищені авторським правом, можуть бути використані лише тільки здобувачами освіти, яким призначено даний курс і для цілей, пов'язаних з цим курсом і не можуть поширюватися.

– Спілкування з однокурсниками та викладачем має бути професійним та ввічливим.

- Очікується, що Ви перевірятимете всі Ваші письмові повідомлення, включаючи поштові повідомлення та повідомлення у MS Teams на коректність змісту та мови.
- Університет прагне підтримувати середовище, вільне від дискримінації або дискримінаційних домагань, спрямованих на будь-яку людину або групу в межах своєї спільноти - здобувачів освіти, співробітників або відвідувачів.

Докладніше про академічні політики стосовно етичності поведінки, академічної доброчесності та протидію булінгу можна дізнатися за посиланням: [Академічні політики - Polytechnic \(metinvest.university\)](https://metinvest.university)